

ლიტერატურული

№ 00001

იანვარი 2013

ფორუმი

ეროვნული ბიბლიოთეკის დიტერატურულ ფორუმ „ეპლიტფოს“ ერთჯერადი გამოცემა

ვრცელდება ლიტერატურის მოყვარულთა შორის

დიტერატურული მესამე კორპუსი

ანუ, ეროვნული ბიბლიოთეკის ლიტერატურული ცხოვრება

2009 წლის 7 ოქტომბერი. ოთხშაბათი. საღამოს 7 საათი - საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის განახლებულმა მესამე კორპუსმა საპრეზენტაციოდ უამრავი სტუმარი მოიწვია.

თარიღებიც და საათიც განგებ დავაზუსტე - ყველაფერი სიმბოლურია და, ესე იგი, შინაარსიანი. სხვაგვარად შეუძლებელიცაა, რადგან საქმე ლიტერატურას ეხება. ლიტერატურას კი, სიზუსტე ისევე უყვარს, როგორც საიდუმლო.

ეროვნული ბიბლიოთეკის მესამე კორპუსის გახსნას (რემონტის გამო დროებით არ ფუნქციონირებდა), ბევრი ელოდა, ბიბლიოთეკის ერთგულ მკითხველებთან ერთად, ელოდნენ

ისინიც, ვინც არანაკლებ ერთგულად მონაწილეობდა ამ შენობაში მიმდინარე ლიტერატურულ ღონისძიებებში, ვისაც კარგად ახსოვს ცნობილი „ოთხშაბათობები“ და საინტერესო შეხვედრები თანამედროვე ავტორებთან. ვისაც კარგად ახსოვს სწორედ ეროვნული ბიბლიოთეკის ლიტ. ფორუმი „ეპლიტფო“, რომელიც ასევე მრავალი იდეის თუ პროექტის ინიციატორი და სულისჩამდგმელი გახდა.

მოკლედ, „ლიტერატურული მესამე კორპუსი“ სიმბოლოების სრული დაცვით გაიხსნა და ახალ პროექტებსაც გზა მიეცა. თუმცა, აღმოჩნდა, რომ ამ პროექტების ავტორები

ვაგარშკელა მე-2 კუთრდზე

ნინო ხადლობეაშვილი

„გადსვჩეროთი „ვეფხისტყაოსანი“

ფეფსანდერ ნომერში წაიციხსვა

დარწმუნებული ვარ, „ვეფხისტყაოსანი“ სკოლის გადაჭრის იდეის ავტორები და ყველა ის ადამიანი, რომელსაც მონაწილეობა მიიღო ამ იდეის განხორციელებაში.

ჩემთვის დიდი პატივია, რომ მქც მოვილო მონაწილეობა და მოუხდოდ იმისა, რომ, უკლებლივ არ მოვარგა, ვადადნორდში და ერთ სეროვს მანვე გადაჭერ.

თეიმურაზ სინოდისი ქალაქი - სკოლაში

ილიუსტრაციები: ზაალ და ზურაბ სულაკაურებისა

ილიუსტრაციები: ზაალ და ზურაბ სულაკაურებისა

მაია ჯვალაშვილის ინგა მილორაგას დავით შემოქმედელის კობა ქუმბურის რაულ ჩილაჩავას გიორგი ბუნდოვანის გივი ალხაზისვილის ირმა გოლუბიანის მზია თვალაბეიშვილის გვანცა ჯობავას ნინიკო მშვიდობაძის ვაჟა ხორნაულის სოსო ნადირაძის

ცირა ბარბაქაძის ლექსებს ირმა ტაველიძის ნინო გუგუშვილის გია არგანაშვილის თამაზ ექვთიმეშვილის პროზას ნატო დავითაშვილის ნანყვეტს ახალი რომანიდან ალექსანდრე ელერდაშვილის მოსაზრებას „facebook“-ზე

ლევან რამიშვილის ესეს ალექო ჩაჩანიძის წერილი საყვარელ მწერალს ალექსანდრე ელერდაშვილის ნათია ორმოცაძის თარგმანს თამრი ფხაკაძის გივი ჩილვინაძის საბავშვო ნაწარმოებს

ნინო სადლოშვილი

არც მანამდე იყვნენ გულხელდაკრეფილნი, არამედ პირიქით - მკითხველებს, ლიტერატურის მოყვარულებს საინტერესო კრებულები დაახვედრეს და ახალი

ბიბლიოთეკის თანამშრომლებისთვის ყოველი ახალი კრებული ისეთივე სიხარულია, როგორც ნებისმიერი ავტორისთვის საკუთარი წიგნის გამოცემა. ცოტა ხნის წინ, მის მიერ დამუშავებულ პროექტებს ორი ახალი კრებული შეემატა - "საუბრები ლიტერატურაზე" და "მონოლოგები.. პირისპირ".

პირველ კრებულში 14 ავტორის სხვადასხვა თემაზე შექმნილი ლიტ. წერილია თავმოყრილი, ეს წერილები პერიოდულად

ბრება, არამედ მწერალი - მწერალს. ინტერვიუც პირობითია, რადგან საუბარი ხანდახან სულაც არ გულისხმობს კონტრა-

ლიტერატურული პროცესები აქტიურად ცოცხლდება სწორედ იქ, სადაც, ყოველი ამქვეყნად დაწერილი სიტყვა - ნაღდი, ძვირფასი, საბოლოოდ დაიდებს ბინას.

რგუმენტებს, მით უფრო მაშინ, თუ ერთმანეთს ორი საერთო მსოფლხედვის, სულისკვეთების მქონე ავტორი ესაუბრება.. ამ კრებულების გაცნობა მკითხველისთვის ერთი სიამოვნებაა და, ეროვნული ბიბლიოთეკის სტუმ-

ლეგებისთვის აღმოჩენად იქცა მისი პოეზია. ბიბლიოთეკის ერთ-ერთმა თანამშრომელმა, მაია სიმონიშვილმა ქეთის პოეზიას ასე უწოდა: "პოეზია ნოტებად".

დასრულდა ორი პროექტი: "ჩემი მოთხრობა",

სების მთავარი მიზანი, როგორც ვთქვით, რაც შეიძლება მეტი ავტორის წარმოჩენა და მათი ხელშეწყობაა. ეს საქმეც არანაკლებ კეთილშობილია, ვიდრე თავად შემოქმედებითი პროცესი

ეს ყველაფერი კი - ბიბლიოთეკის წიაღში, ანუ, ყოველგვარი პათეტიკის, მაღალფარდოვნების გარეშე, და იმ ფარული ეჭვის გარეშეც, რომ თანდათან ბიბლიოთეკებიც კარგავენ ფუნქციას საზოგადოებაში - ლიტერატურული პროცესები აქტიურად ცოცხლდება სწორედ იქ, სადაც, ყოველი ამქვეყნად დაწერილი სიტყვა - ნაღდი, ძვირფასი, საბოლოოდ დაიდებს ბინას.

ბიბლიოთეკის თანამშრომლებისთვის ყოველი ახალი კრებული ისეთივე სიხარულია, როგორც ნებისმიერი ავტორისთვის საკუთარი წიგნის გამოცემა.

იდებოდა სხვადასხვა ლიტერატურულ საიტზეც. წერილები ჟანრობრივადაც მრავალფეროვანია - ესე, კრიტიკა, რაც ძალიან კარგი და საშური საქმეა დღევანდელ ლიტერატურულ პროცესში. მეორე კრებული კი "ორგანოზომილებიანია". ერთი - მონოლოგების ციკლი, 24 ავტორის სხვადასხვა თემაზე დაწერილი მონოლოგებს შეიცავს. მეორე კი - "პირისპირ". ეს ინტერვიუს ერთგვარი ნაირსახეობაა, ოღონდ ერთმანეთს არა ჟურნალისტის და მწერალის ესაუ-

რებს ეს სიამოვნება წინ აქვთ.

"ოთხშაბათობებზე" არაერთი ახალბედა ავტორი გაიცნო საზოგადოებამ. მათი მიზანიც სწორედ ეს იყო - თანამედროვე ავტორთა მაქსიმალურად ხელშეწყობა. გასახარია, რომ საღამოები ისევე განახლდა. მართალია, მაინც დააინც ოთხშაბათობით აღარ, მაგრამ, ადამიანები ხომ იმითაც მდიდრები ვართ, რომ კვირაში შვიდი დღე გვაქვს, და რომელსაც გვსურს, იმას მივუძღვნიოთ საყვარელ საქმეს.

სადაც 60-ზე მეტი ავტორის თითო მოთხრობა შევიდა, და "ჩემი ლექსი" - აქ 90-ზე მეტი ავტორის მიერ მონოდებული 5-5 ლექსია თავმოყრილი. ეს კრებულები უნიკუმურ გამოცემებად ითვლება, რადგან მხოლოდ თითო ეგზემპლარია, ისინი ბიბლიოთეკის ფონდების, კონსერვაციისა და რესტავრაციის განყოფილებაშია აკინძული და ზუსტად ერთი წლის შემდეგ იშვიათ გამოცემათა განყოფილებას გადაეცემა.

მიმდინარეობს მუშაო-

მაია ჯალიაშვილი

ლაზიერის მონოლოგი

მე ვარ ვეზირი
ჭადრაკის მეფისა
ამაყი ლაზიერი.
დროში დავსეირნობ
ლაღად და ნებისად,
ყოფის საიდუმლოს ვეზიარე.
დაჭკნება ყოველივე
და თუ არ მეღირსა
სატროფოსთან ალერსი
შრომანებს დავკოცნი ველისას
და ვნებას ალესილს
ვარსკვლავთა კოცონებს შევურევ...
ვიქნები მადლიერი
სიცოცხლის მეფისა,
ვეზირი რომლისაც
მე ვარ, ლაზიერი.

14.01.2011

მირაჟები

ჩვენ ვართ მირაჟები
უფამო სამეფოსი,
სარკეში ვირეკლებით
რიჟრაჟის სამოსელით
ჩვენ ვართ მირაჟები
და ვისაც ვესიზმრებით...
მან იცის საიდან
საით მიდის გზები...
ჩვენ ვართ მირაჟები
ჟანგისფერ უდაბნოსი
და დროს ჩაჟამებულს
ვერსად გავეცევი...

17.06.. 2011

მაია ჯალიაშვილი

ირმა ტაველიძე

გინეკოლოგიური კაბინეტის საპროცედურო განყოფილება. ნახევრად გახდილი ქალი დგას და კარისკენ იხედება.

— სად არის? ხუთი წუთის წინ უნდა დაბრუნებულიყო. გავიდა ხუთი წუთი? მითხრა, სანამ საბოლოო პასუხს გეტყვი, კიდევ ერთხელ უნდა გაგსინჯო. რატომ ვაჩუქე ის საათი ევას? საათიანად დაიკარგა და სულ მცირე იმედიც კი არ მაქვს, რომ დაკარგულ დროს ოდესმე დავიბრუნებ. ეს კაცი კიდევ მეკითხება, სქესობრივი აქტის დროს მცირეოდენ ტკივილს ან აქტის შემდეგ წვას თუ გრძნობო. რა უნდა ვუპასუხო? არა, ევა ერთადერთი ქალი არ ყოფილა ჩემს ცხოვრებაში, ვისთან ერთადაც გულისწასვლამდე ვიცინოდი. ჰო, ადრე ბევრს ვიცინოდი. საკმარისი იყო, გამვლელის პალტოზე შერჩენილი იარლიყი

ან რამე ასეთი დამენახა, მაშინვე სიცილი მიტყდებოდა ხოლმე. ამ დილით კი ისე გავბრაზდი მეტროში იმ წყვილზე, ერთმანეთს ხელიდან რომ სტაცებდნენ შოკოლადის ბატონს და რიგრიგობით კბენდნენ. მგონი, ინდოელები იყვნენ. გოგოს წარბებს შორის წითელი ლაქა ჰქონდა. ჩემს გვერდით ისხდნენ და მთელს ვაგონში მხოლოდ ისინი ხმაურობდნენ. ხელებზე დავაკვირდი და... ახლა რაღაც ისეთი უნდა ვთქვა... ვიცი, რომ ბუნებრივად მუქი ფერის კანი აქვთ, მაგრამ ეს ხელები დიდი ხნის დაუბანელ, ჭუჭყივით გაშავებულ ხელებს ჰგავდა. გული გამისკდა: ნუთუ ყველაფერთან ერთად რასისტიც ვარ? ან იქნებ ესეც ევას ბრალია, რომელმაც ყველა დადებითი ემოცია თან გაიყოლა და ურჩხულის პირისპირ დამტოვა? მას ჩემი სახე აქვს, ჩემი თვალები, ჩემი პირი და ის ძალიან მონყენილი ურჩხულია. არ ვიცი, რამდენი დრო გავიდა. ან საერთოდ თუ გავიდა დრო. როგორც მითხრეს, “კასაბლანკას” რიმიეკში იღებენ. არადა, პირველად მე ვუთხარი, რაღაცით ინგრიდ ბერგმანს ჰგავხარ-მეთქი. მაშინ დამწყები მსახიობი იყო და ყველა კომპლიმენტი უხაროდა. ერთ საღამოს თმა ისე დავვარცხნე, როგორც ინგრიდ ბერგმანს აქვს “კასაბლანკაში” და დედაჩემის საღამოს კაბაც ჩავაცვი. ჰო, კაბა ისეთი არ იყო, სხვანაირი იყო და მერე ისევე მე გავხადე... იტირებს, როცა ჩემი სიკვდილის ამბავს გაიგებს? ჩამოვა დაკრძალვაზე? არა, არ ჩამოვა. ჰოლივუდში

გულს იოლად გადააყოლებს. ერთ დროს აქაც ყველაფერი იყო: გადაღებები, პრემიერები, შეხვედრები, წვეულებები, სიყვარული. დღეს, უბრალოდ, ვკვდები: ჩემს სხეულში ყველაფერი გადაგვარებულია. ყველაფერი დამთავრებულია. რა საჭიროა ამდენი ანალიზი? ამდენი პროცედურა? ნავალ და ამ კაცთან აღარასდროს მოვალ.

ქალი ჩაცმას იწყებს.

— სიკვდილს სახლში დაველოდები, სადაც ევას ნაჩუქარი თიხის ქოთანია მაქვს. დრო თიხაში გამიცვალა, გესმით? ეს კიდევ მეკითხება: ჩვეულებრივ დღეებში სისხლიანი გამონადენი ხომ არ გაქვთ? ძუძუებს რომ ისრესთ, სიმაგრეებს ხომ არ გრძნობთ? ოჰ, ევა, ევა... უკვე ძალიან გვიანია, უკვე ველარაფერს გამოვასწორებთ. ისე დაჭკნა შენი ნაჩუქარი მცენარე, რომ სახელიც ვერ გავიგე. ქოთნიდან მიწა ამოვყარე და ახლა შიგ წერილები დევს — შენი, სხვების. არა, ერთადერთი ნამდვილად არ ყოფილხარ. ახლა მარტო ვარ. ყველა გაიქცა ჩემი შავ-თეთრი ფილმიდან და არ ვიცი, მე სად გავექცე საკუთარ თავს.

პაუზა.

— მორჩა? გადაღებულია?

ნატო დავითაშვილი

4 მხარე და 4 სვეტი

ლილე მონუსხულივით შესცქეროდა მენამულ ცაზე ამონვერის უნიათო მცდელობებისგან დაღლილ-დაქანცულ მზეს, რომელიც სულის მოსათქმელად, დამრეც ფერდობს მიყრდნობილი, უკანასკნელ ძალ-ღონეს იკრებდა. თითქოს, მთის იქითა მხრიდან, მნათობს რაღაც ძალიან დიდი, ავი და ამოუცნობი ძალა ექაჩებოდა და ცაში აცურების საშუალებას არ აძლევდა. ამოსვლას ვინ ჩიოდა, მისმა განსხივოსნებულმა სხეულმა თანდათან სიკაშკაშე დაკარგა, გაიცრიცა და უფსკრულისაკენ დაეშვა. ამოდ ეჭიდებოდნენ მისი აბრეშუმის სხივები ცასა და დედამინას, მთასა და ბარს, ყანებსა და ზვრებს, მდინარის ტალღებსა და ტალღებში ამონვერილ ლაპლაპა ლოდებს. მალე თავად ესენი გახდნენ საშველნი — უფსკრულში

ჩასანთქმელად დაგორებულმა მზემ გზად ყველაფერი თან წაიყოლა.

იდგა ლილე და რუფიას ვერ ამჩნევდა. ირგვლივ არც სათიბი ჩანდა, არც ცელი, აქამდე მთელი სხეულით რომ ეყრდნობოდა, აღარც საამო სიოს გრძნობდა, შეჭმუხნულ შუბლზე ოფლის წვეთებს რომ უშრობდა, მოცელილი ბალახის მოტკბო სურნელსაც დაეკარგა ძალა. ლილესთან ერთად თითქოს დროც გაყურსულიყო და ისიც გაქვავებული აკვირდებოდა ამომავალი მნათობის ტანჯვას.

სწორედ ამ დროს შემოაჯდა ლილეს მხარზე რუფია. ყვავმა ერთი-ორჯერ ფრთა ფრთას შემოჰკრა, მაგრამ, ვაჟის ყურადღება რომ ვერ მიიქცია, გაბრაზებულმა ყურში ჩასძახა:

— ლილე, გონს მოდი!.. —

პასუხი ისევ რომ ვერ მიიღო, ჭაბუკს თავზე დააჯდა და, ერთი გემრიელად ჩაუნისკარტა.

ახლა კი გამოერკვა ლილე, შორეთს მზერა მოსტაცა და გაშტერებული თვალები მოიფშვნიტა, თან ისე ამოიოხრა, გული თან ამოაყოლა.

— რუფია, შენა? ვერ შეგამჩნიე... — მოუბოდიშა ყვავს.

— რას შემამჩნევდი, მონუსხულივით იდექი.

— ჰო... მზეს ვუყურებ... შეხედე ერთი, როგორ უჭირს ამოსვლა, — ლილემ მთის ფერდობზე დაგორებული მზისკენ გაიშვირა ხელი.

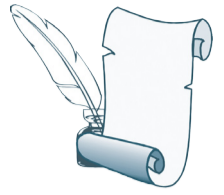
— მზეო? რას ამბობ. მზე თავზე გადავას, ზუსტად შუბის ტარზეა, ჩრდილის ნატამალსაც ვერ დაინახავ. რომელ მზეს უყურებ? — იკითხა ლი-

ნატა დავითაშვილი

ლეს პასუხით გაცემულმა რუფიამ.

ლილემ მალლა აიხედა, შუადღის მოკაშკაშე მნათობმა თვალები მოსჭრა. ყოველ შემთხვევაში, სათიბსაც დახედა, საკუთარ ჩრდილს კი თვალი მართლაც ვერ მოკრა.

ღვან რამიშვიდი

პოემა აღმასი ქვას უნდა გავდეს...

ღვან რამიშვილი

რუსთაველი არ არის ფილოსოფოსი, ის ბრძენია, ის არ გვაძლევს ინფორმაციას, ან ცოდნას, ის გადმოგვცემს სიბრძნეს... შოთა არ გვართობს მშვენიერი პოეზიით, მისთვის პოეზია „სიბრძნის დარგია“... და ვერასოდეს გავიგებთ, ვინ იყო ეს ადამიანი და რა უნდოდა ჩვენგან, სანამ ღრმად არ ჩავწვდებით ამ ფენომენს — სიბრძნეს, ამას კი ვერასოდეს მოვახერხებთ მხოლოდ დასავლურ კულტურისა და იუდეო-ქრისტიანული რელიგიების ცოდნაზე დაყრდნობით, სადაც არავითარი ცოდნა არ არსებობს ამისი, განსხვავებით აღმოსავლეთისა, სადაც „ბრძენი“ და „სიბრძნე“ ლამაზი სიტყვები კი არ არის, არამედ სრულიად კონკრეტული შენიშვნის და მწყობრი ფილოსოფიურ-ეთიკური სისტემის აღმნიშვნელი ცნებები, რომელთა საფუძველიც სულიერი პრაქტიკაა. სწორედ კონკრეტული სულიერი პრაქტიკა და არააბსტრაქტული, კონკრეტული ფსიქო-ფიზიკური მეთოდების ფლობა „აღმოსავლური“ სიბრძნის საფუძველი. სწორედ ეს განასხვავებს ამ სიბრძნეს „ცოდნისაგან“, „განათლებისგან“, „ერუდიციისგან“, „ფილოსოფიისგან“... ფსიქო-ფიზიკური პრაქტიკა, რომელსაც მატერიალური და მიღმიერი სამყაროების არაინტელექტუალური, უშუალო-ჭვრეტითი შეცნობისაკენ მივყავართ — აი, რა არის „ვეფხისტყაოსნის“ ნამდვილი შინაარსი. ამას განასახიერებს სიმბოლურად ყველაფერი ამ პოემაში — პერსონაჟები, მათი სახელები, მათთვის შესხმული ეპითეტები, მათი ურთიერთობა, მათი მოძრაობა, მათ მიერ განვლილი ადგილები და საერთოდ მათი გზა... ამასვე გა-

ნასახიერებს პოემის სიუჟეტი, რომელიც მეორდება... შეიძლება ეს ყველაფერი ვინმეს სიგიჟედ მოეჩვენოს, მაგრამ ასეთმა ადამიანმა უნდა აღიაროს, რომ ის არ იცნობს უძველეს და შუა საუკუნეების მსოფლიო ლიტერატურას, მის სიმბოლურ ენას და რაც მთავარია, არ იცნობს აღმოსავლურ საკრალურ პოეზიას, არ იცნობს სუფიზმს და თავდავინყებით, სიგიჟემდე შეყვარებულ სუფია პოეტთა სატრფოს — უპიროვნო ჭეშმარიტებას, არ იცნობს პოემის სტრუქტურის აგების სუფიურ ტექნიკას, რომლის მიხედვითაც პოემა აღმასის ქვას უნდა გავდეს, რომელიც ერთია და ამავე დროს მრავალფერი, რომელიც ყოველი შეხედვისას სხვანაირი ჩანს, რომლის ბრწყინვალეობის, ანუ „აზრის“ მოხელთება და ჯიბეში ჩადებაც შეუძლებელია — ის მხოლოდ მამშვენიერებით გინათებს გზას და საგზაოს გაძლევს ამ გზაზე — არა მზა „ჭეშმარიტებების“ სახით, არამედ „გრძლად ნათქვამი მოკლე სიტყვით“, რომელიც მხოლოდ კოდია, მხოლოდ აღძრავს განსჯისათვის, მხოლოდ მიგანიშნებს... სუფიებმა, ისევე, როგორც ძველმა „ხატაელებმა“, იუდეო-ქრისტიანებისგან განსხვავებით, კარგად იცოდნენ, რომ არ არსებობს აბსტრაქტული ჭეშმარიტება, რომელიც ყველა ცხოვრებისეულ სიტუაციას ერგება, არ არსებობს „ცნებები“, რომლებიც ყველასთვის ერთნაირად სწორია, რადგან არ არსებობს ორი ერთნაირი გზა, ისევე, როგორც ორი ერთნაირი ადამიანი...

ბევრმა არ იცის, რომ საქართველო უდიდეს სუფიურ გავლენას განიცდიდა, რომ რამოდენიმე საუკუნე სპარსული უფრო კარგად ვიცოდით, ვიდრე ქართული, რომ დავით აღმაშენებელმა სუფიური აკადემია დაარსა თბილისში და კვირაში ერთხელ უამრავ დროს უთმობდა მათთან საუბარს, რომ ვეფხისტყაოსანში ნახსენები „ხანაგა“ სუფიების შეკრების ადგილს ქვია და არა „ლატაკთა თავმესაფარს“, როგორც ამას გვასწავლიდნენ, რომ „აბდალი“ სულელს კი არ ნიშნავს, არამედ სუფიური გზის უკანასკნელ საფეხურს, როდესაც სიბრძნე სისულელეს გავს... რომ „მარიფათი“ სუფიური გზის მეოთხე საფეხურია, რომ ნაცარქექია სუფიური იგავის გამარტივებული ვარიანტია... რომ „სიფათი“ სუფიებთან ღმერთის გამოვლენილ ასპექტს, ანუ მის ხილულ „სახეს“ ნიშნავს... საქართველოში არც ისაა ცნობილი, რომ რუსთაველის პოემის სიუჟეტი ძველინდური „რამაიანას“ სიუჟეტს იმეორებს... „რამაიანას“, რომლის ასევე სულიერ გზას, ანუ პრაქტიკას ეძღვნება...

ვეფხისტყაოსანში არ არსებობს არცერთი სტროფი, მასში ფარული, ეზოთერული ცოდნა რომ არ იყოს კოდირებული. უძველეს მსოფლიო ლიტერატურას თავისი სიმბოლური, ალევორიული ენა აქვს, რომელიც მსოფლიოს უამრავი დიდი პოემისთვის საერთოა. ასეთი სიმბოლური მეტყველება აერთიანებს გილგამეშს, რამაიანას, მაჰაბჰარატას, დანტეს „ღვთაებრივ კომედიას“ და სხვა მსოფლიო ნაწარმოებებს... შოთაც, იმისათვის, რომ მისი პოემა ბოლომდე ამოუცნობი არ დარჩეს, ამ საყოველთაო სიმბოლიზმის კანონებს იყენებს. ასე გვაძლევს ის თავის პოემაში უმაღლესი ჭეშმარიტების ცოდნას და აღგვიწერს მისი მიღწევის პრაქტიკულ გზას.

ისევე, როგორც აღმოსავლეთის წმინდა წიგნებში, რამაიანაში, მაჰაბჰარატაში და სხვა, ვეფხისტყაოსანშიც სიუჟეტი ადამიანის მიერ მიღმიერ სამყაროსთან დაკავშირების პრაქტიკული გზის სიმბოლური გამოხატვაა. აქ ყველა დეტალს, ყველა პერსონაჟსა თუ მოვლენას სიმბოლური დატვირთვა აქვს. მაგალითად 12 მონა, რომელსაც როსტევეანი ტარიელს

მიუგზავნის, თორმეტი თვის, ანუ მატერიალური დროის სიმბოლოა. ტარიელის მიერ მათი დახოცვა მის შინაგან გზაზე გადადგმულ ნაბიჯს — მედიტაციაში მატერიული სამყაროს მიღმა გასვლას განასახიერებს. „ქვაბი“, რომელშიც ტარიელი ცხოვრობს, მედიტაციის, საკუთარ თავში დანთქმის სიმბოლოა, მხეცები, რომლებსაც ტარიელი ხოცავს, ხორციელ ვნებებს, ინსტიქტებს აღნიშნავენ და ა.შ. მთლიანად სიუჟეტი — გმირების მიერ ნესტანის გამოსხნა ადამიანის მიერ დაკარგული ღვთაებრიობის დაბრუნებას, მიღმიერებასთან შეერთებას ნიშნავს, რადგან დად-

გენილია, რომ ნესტან-დარეჯანი იშიფრება, როგორც „ის, რაც აქ არ არის“ (სპარს.), ანუ ის, რაც მეტერიულ სამყაროში არ მოიპოვება.

ისევე, როგორც „რამაიანას“ ავტორმა, რუსთაველმაც მხოლოდ და მხოლოდ მხატვრული ხერხების მეშვეობით შესძლო პოემაში ჩაექსოვა სამყაროს ყველაზე საკრალური საიდუმლო. შესძლო პოემის ბუნებად ექცია თვით კოსმოსის ბუნება, მის სტრუქტურად თვით ბუნების შინაგანი აგებულება გაეხადა, ანუ თავის პოემაში გადაეტანა სამყაროს ყველაზე დაფარული თვისება — მისი ილუზორულობა და რეალურობა ერთდროულად. მეტიც — მან შესძლო პოემაში გაემეორებინა რეალურისა და ილუზორულის ურთიერთობა, მათი ურთიერთგანლაგება და თანაფარდობა ზუსტად იმ სახით და იმავე იდემალებით, როგორც ეს კოსმოსშია: მან დახატა და ხოტბა შეასხა საუკეთესო ადამიანურ გრძნობებსა და თვისებებს — ქალ-ვაჟის ამა-

ღლებულ სიყვარულს, მეგობრობას, უანგარობას, ერთგულებას, რაინდობას, სიუხვებს, სიალალეს... და იმავე დროს დაუტოვა მკითხველს იდუმალეების მძაფრი განცდა — შეგრძნება, რომლის მიზეზსაც, როგორც „რეალურ“ სამყაროში, ისე პოემაში იპოვის მხოლოდ ის, ვისი ცნობიერებაც ამისათვის მზად იქნება. მიზეზი კი ისაა, რომ ყოვე-

ლი ადამიანური გრძნობის უკან დგას ერთი გრძნობა, ყოველი სიკეთის უკან — ერთი სიკეთე. ადამიანური სიყვარული, რაოდენ კეთილშობილი და ამაღლებულიც არ უნდა იყოს იგი, მხოლოდ მცირე ან არეკლია ღვთაებრივი სიყვარულისა, მისი დაკნინებული ფორმა. ეს იმიტომ, რომ თვით ადამიანის ცნობიერება, „ერთს“ რომ „უთვალავ

ფერად“ დაყოფილად ხედავს, შეზღუდული, შემოსაზღვრული და ამდენად ილუზორულია. ღვთაებრივი ცნობიერებისთვის კი ყველა და ყოველივე ერთია — ერთი და იგივე. ამიტომ მისი სიყვარულიც ერთი და ერთნაირია ყველასა და ყოვლის მიმართ. ეს ის სიყვარულია, რომელიც „არ განარჩევს მტერს და მოყვარეს, წმინდანს და ცოდვილს“ („გიტა“) და „ვარდთა და ნეხვთა სწორად მოეფინების“.

ამ ერთადერთი, ნამდვილი სიყვარულის შუქია, მინიერი, ადამიანური ცნობიერების პრიზმაში დარდატეხილი, ყველა სხვა სიყვარული — ქალ-ვაჟისა იქნება ეს, დედა-შვილისა თუ ერთგული მეგობრების. ამ ერთადერთი ნამდვილი გრძნობის შეზღუდული გამოხატულებაა ნებისმიერი ადამიანური გრძნობა, ამ ერთადერთი, მარადიული სიკეთის ნამიერი გაელვება — ყველა სხვა სიკეთე. მატერიალური სამყაროს ილუზორულობა — ჭეშმარიტება, ჩვენთვის სხეულად და ფსიქიკად ჩამოძერწილი, და ჩვენს გრძნობებად და აზრებად გადმოღვრილი — ეს ილუზორულობა, ანუ ადამიანის „საკუთარი თავი“, ეფარება მარადიულ ცოდნას, რის გამოც მოკვდავი ხან მინიერ გრძნობებსაა აყოლილი, ხან კი მათ უმყარობაში დარწმუნებული, სასოწარკვეთილებას ეძლევა და იმას, რაც ერთ დროს ერთადერთ სინამდვილედ ესახებოდა, ან უაზრობად რაცხს, ან „სატანის საცდურად“, რადგან მოკვდავთა უმეტესობამ არ იცის ის, რაც უკვდავმა პოეტმა და ბრძენმა, ნამდვილმა „რიშიმ“* იცოდა — რომ ადამიანის სიყვარული

ღვთაებრივის საპირისპირო კი არაა, არამედ მისი გაგრძელება, არა მისგან ცალკე მყოფი, არამედ მუდმივად მისი უკვდავი შუქით საზრდოებული და მისივე ვერმხედველი; არა მისი ანტიპოდი, არამედ მისივე დაფანტული, დაქსაქსული არსია. სწორედ ისე, როგორც თვით მინიერი სიცოცხლე არაა ზეციურის საპირისპირო, არამედ მისგან მომდინარე და მართალია დასაზღვრული, მაგრამ მაინც მისი „ხატი“.

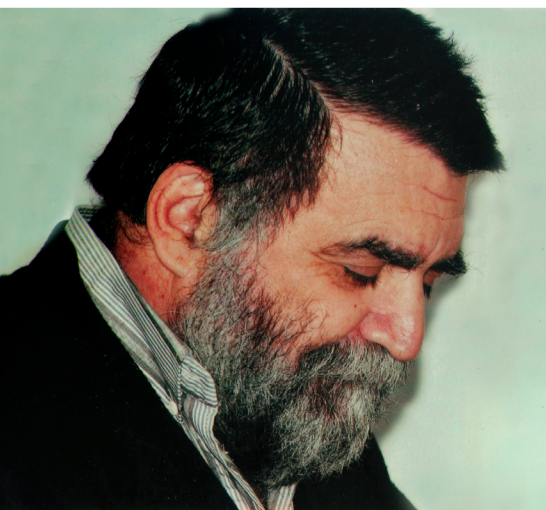
ამ ყველაფრის სიტყვის უთქმელად გადმოცემა შესძლო პოეტმა ორმაგი მხატვრული ქსოვილის მოქსოვით. ქსოვილის, რომელშიც იდუმალი ძაფებითაა ერთმანეთს შექსოვილი მინიერი და ღვთაებრივი, სადაც ადამიანური გრძნობები და ვნებები იმდენად სისხლსავსეა, რომ ეჭვიც არ შეგაქვს მათს სინამდვილეში (ისე, როგორც ცხოვრებაში არ შეგაქვს ადამიანთა გრძნობების სინამდვილეში ეჭვი გარკვეულ დრომდე) და სადაც იმავე დროს და იმავე ადგილას, იმავე ადამიანში განხორციელებულია ღვთაებრივი.

მთელი ჯადოქრობა იმაშია, რომ რუსთველის გამართა სიყვარული ერთდროულად და ერთმანეთისგან დამოუკიდებლადაა მინიერიც (თუმცა ამაღლებული) და ზეციერიც, მათი მეგობრობაც ერთდროულად ორ სიბრტყეში ხორციელდება — ადამიანურში და ღვთაებრივში, ისე, როგორც თვით პერსონაჟებიც არიან ერთსა და იმავე დროს ადამიანებიც და ღმერთებიც, უფრო ზუსტად — ღმერთი.

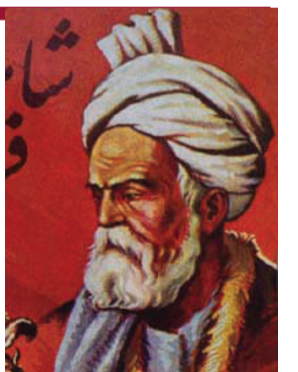
თარგმანი

შაჰნამე

აქესანდრე ელერდაშვილი

ალექსანდრე ელერდაშვილი

ირანელთა უპირველესი და უდიდესი პოეტის აბულყასემ ფირდოუსის პოემა "შაჰნამე" (მეფეთა წიგნი ან მეფე წიგნი) თითქმის მისი შექმნის ეპოქიდანვე იყო ცნობილი საქართველოში და პოეზიის ქართველი მოყვარულნი, ალბათ, ერთ-ერთი პირველნი იყვნენ მთელ მსოფლიოში, ვინც დიდი სპარსელი პოეტის გრანდიოზულ პოემას გაეცნენ და თამარის მეფობის ხანიდან მოყოლებილი ამ პოემის არაერ-

თი ეპიზოდი ქართულადც თარგმნეს..... ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ. უკვე მე-20 საუკუნეში ქართველი ირანისტები კიდევ ერთხელ შეეჭიდნენ ამ უზარმაზარ (100 ათასი ბეითი) პოემას და დიდებული თარგმანებიც შექმნეს; ეს შრომა სულ ახლახან დაგვირგვინდა ქალბატონი ბელა შალვაშვილის მიერ თარგმნილი მრავალი ამბის ერთ წიგნად შეკრული წიგნის სახით, რომელიც ასევე შთამბეჭდავია თავისი

მოცულობით და მასშტაბებით. ეს თარგმანი კი, რომელიც ალექსანდრე ელერდაშვილს ეკუთვნის და მცირეოდენი სახით იბეჭდება, ეროვნული ბიბლიოთეკის მხარდაჭერით შესრულდა და ადრინდელთაგან იმით განსხვავდება, რომ თარგმნილია 16 მარცვლიანი რუსთველური მაღალი შაირით, რასაც თავისი ელფერი და მომხიბლელი გააჩნია.

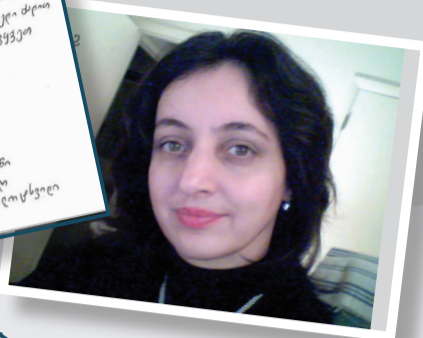
გაგრძელება მეექვსე გვერდზე

ბივი აღებაზიშვილი

გაგი წამალია
 გაგი წამალია, ამა ხს აზანს
 და ეს წამალია დასავლეთს სტრასობის
 სიყვარულის ყველაზე კარგად
 წამალია სულს აღმოგვსო სიყვარულს ზღვარს.
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ირმა ბოციანი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

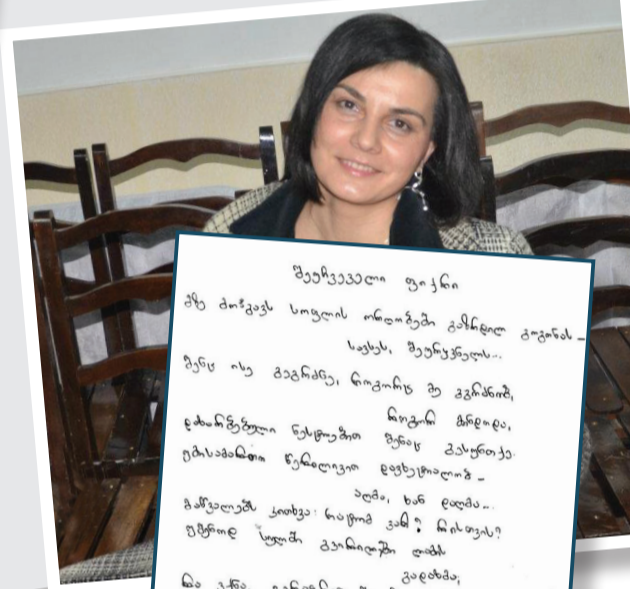
მზია თვადაბეგიშვილი

ლიანა ანდომიანი

ნინელო მევიგომბაძე

თამრი ფხაჯაძე

x x x
 ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 და ვიხარავი, და ვიხარავი
 და ვიხარავი, და ვიხარავი
 და ვიხარავი, და ვიხარავი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

მვანცა ჭობავა

თვა თოფურია

მანონი ბუციხეური

ხონო ნაგინაძე

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ღაგვილთვე ბუნაჩერი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი
 ბივი ბივი ბივი ბივი ბივი

ინგა მიცორავა

ძიება

აღმოსავლეთის ჭრელ ბაზრებში გაფენილ ფიქრებს
დრო ფრთებს შეაჭრის....
არწივის თავით დამშვენებულ გემებს მიჰყვება ყინულებისკენ
მზე სიყვარულის...
ჩამქრალ ბუხრებთან ცისფერ შარბათს რომ ველარ დალევს,
იგრძნობს რაინდი...
წყალუხვ მდინარის ჩამონისლულ მუქ ნაპირებთან სავესე ქალები
რეცხავენ სარეცხს...
და ფლანდრიული ფუნჯი ხატავს მზინავ კულულებს.
შიშიანობას არ იცნობენ ძველი შუკები და ვიტრაჟები.
მოლა კი ყივის სისხლძარღვებში და ბნელ ღამეში
ხელისცეცებით დაეძებენ ფოლიანტებს თეთრი ბერები.
მწვანე თვალელები აშინებენ დიდ ინკვიზიტორს -
ცეცხლი გიზიგიზებს...
მოხრილი ხმლების, ნახევარმთვარის და დროშის გულში
ტირიან ბლები...
და როგორ ვეძებ ციხე-კოშკის რბილი სიგრისის,
რახათ-ლუხუმის, თეთრი სტეპის და სინანულის,
ოქროს სანმისის, დაკარგულის, ველარნაპოვნის,
ცხელი ჰოთ დოგის, არაქისის კარგი კარაქის,
სვინგის, სოულის, დავინწყების, სიგიჟის მიღმა,
როგორ დავეძებ კუთვნილ სახეს, სილუეტებს,
საკუთარ მინას, მელოდიას და მხოლოდ ჩემს სულს.

**გიორგი ბუნდოვანი
დუმიდი ჩემი პერქორმანსია**

(ვუძღვნი-კობა ჭუმბურიძეს!)

*ამ ლექსის სათაური ექსპრომტად მომანოდა კობამ, ალექო ჩაჩანიძის
წიგნის პრეზენტაციაზე, "დეჟავიუში" და მთხოვა--დამეწერა მისთვის
ლექსი, რაც სიამოვნებით აღვასრულე!*

ჩემი მდუმარება შენთვის მომიძღვნია
სადაც სიმეჩხერე თმებში გიჩონჩხდება...
ფერნი ავგაროზთა წვიმად მომიხმია
თვალთა ჰავერდები ბლანტად მიოსდება!

გინვდი ამ კიდურებს, დარად გადარჩენის
ჩემი პერქორმანსი - ჩემი დუმილია!
და შენი ბრგე მხრები, ღვთიურ განაჩენის
უზადო სამართლის ნოტთა ყურმილია!

წინ როს აღუდგები ყველა ჟამთა მარშებს,
მეც ამიყოლიე, შენთან ვარ კვლავ ერთი...
ლექსთა ჯადოქარო, სიტყვა ათამაშე,
როგორც უსასრულო ათვლა ვარსკვლავეთის...

და როცა სოფელი უმაღ მოგვიყირჭებს,
სეტყვად აღვლენილი - ლავად დავინწვები!
ჩვენი პერქორმანსი - ჩვენი დუმილია -
მიღმა ეონების, მიღმა დავინწყების!..

დავით შემოქმედი

წრე

ვზივართ მე და ჩემი ბიჭი
მდინარიდან დაბრუნებულნი
გადაჭრილ მორზე,
სოფლის სასაფლაოს გვერდით,
მყუდროებას მხოლოდ
კუტკალიების ხმა არღვევს.
ვზივართ ასე ერთმანეთის
პირისპირ...

მარადისობაში წამით დასიზმრებულები,
ერთი საწყისის
ორი საპირისპირო პოლუსი.
მე სიკვდილისკენ ვიხრები,
ის — სიცოცხლისკენ.
აქედან ასიოდე მეტრში
მამაჩემის საფლავია.

წუხელ მესიზმრა —
ჩემი ბიჭის ღიმილი ჰქონდა...

კობა ჭუმბურიძე

მოგიგზავნი ნიავს

ენძელებით მინა აინენა,
ნამგალებს კი დაუკანრავთ ზეცა,
ტყე შექუჩუჩებულა,
რუ არუკრუკებულა
და რტოებში გაზაფხული ჩქეფს.
ეს ყოველი განა სიზმარს არ ჰგავს,
სიყვარულის ფუნჯით მონაქარგავს,
მე ისევ გელოდები,
ისევ მეიმედები,
ან კი შენ თავს რა დამავინწყებს.
მოდით თორემ მოგიგზავნი ნიავს,
შენი რისხვის რომ არ ეშინია,
მას ვერ გაეზუტები,
მოვა, ჩაგეზუტება,
გაკოცებს და გაგიჩინავს თმებს.

რაულ რიჩაჩავა

ქართული თოვდი

თოვლში ერთბაშად გაბრწყინდა ლავრა,
როგორც ვარსკვლავი ბეთლემის თავზე.
თოვს და ეს თოვა სინათლით მავსებს,
როგორც პეტრარკას სონეტს ლაურა.
მაგრამ მე მახსოვს სხვაგვარი თოვაც,
თოვა ზემელზე, თოვა ვერაზე,
თოვა, როდესაც ღამის ვარაზი
ცამ ვარსკვლავებით მოაუთოვა.
მე მივდიოდი თბილისურ თოვლში,
როგორც სამშობლოს უცნობი მეკვლე
და ვგრძნობდი: ყინვის სუსხიან ეკლებს
ჩემს საამებლად თელავდა თოში.
მე მივუნათებ იმ ღამეს კვარს კვლავ
სულ ერთი წამით, სულ ერთი წამით,
რომ ვთქვა: "ნეტარი გასრულდა ჟამი!.."
და გავაგრძელო გზა ვარსკვლავ-ვარსკვლავ!

ნუთისოფლის სამდურავი

თუ ქარიშხალს წესადა აქვს მარად მტრობდეს კაცთა სამყოფს,
რატომ ერჩის ასე ხშირად ჯერ უმნიფარს ნეტავ ნაყოფს?!

ნეტავ ამას რა სახელი ერქვას უნდა ან რა წესი?!
ნეტავ მისმა შემოქმედმა სხვა ვერ შექმნა უკეთესი?!

ან რად არის ეს სიცოცხლე სიკვდილისგან სამართავი,
ან რას მართავს და რას ხლართავს მთელი მისი სამართალი?!

ყველა პასუხს ამაო და იღუმალი ფარავს ფარდა,
და არ რჩება არაფერი, ეჭვისა და ფიქრის გარდა.

ყველა კარი დახშულია და იღება მაშინ მხოლოდ,
სიცოცხლეს რომ დავასრულებთ, თუნდ განელილს უთავბოლოდ (005)

და იქ, სადაც დასრულება ნუთისოფლის გზას ენება,
ეგებ ჩასწვდეს საიდუმლოს საუკუნო განსვენება?!

და იქ, სადაც ყრმას თუ მოხუცს ერთად უწევთ გადამალვა,
სადაც აღარც ტკივილია, აღარც წვა და აღარც ალვა,

იქ სიკვდილის ერთი წამი თითქოს რაშად, თითქოს ჰუნედ
იქცევა და მოაგელვებს დროს უდროო საუკუნედ.

სულ ეს არის ამ სანუთროს მთელი ზნე და არსი მთელი,
უსამართლოდ მოგექცევა, თუ სამართალს მისგან ელი,

ბებერსა თუ ახალგაზრდას განურჩევლად წარჰკვეთს სასოს,
რაგინდ გული უძგერდეს და სულით თავი გაიხასოს.... (010)

და შენც სხივი ნუგეშისა საამქვეყნოდ უნდა ნახო,
მღუმარების ტყვეობაში შენს გონებას უკარნახო,

რომ მიწისქვეშ სანამ ჩახვალ, განერიდო ავს და გრძნეულს
და მისდო ცისქვეშეთის განჩინებას სიბრძნისეულს:

უფლის ნებით ყოველი დღე გითენდება იმის გამო,
რომ სიკეთე დათესო და სიკეთითვე დაილამო.

ან გიამბობთ ზურაბის და მისი მამის ბედკრულ ამბავს,
რაინდული სისხლისღვრის წილ სისხლიანი ცრემლით ნაბანს...

ცაცია

ნინო გუგეშაშვიდი

ნინო გუგეშაშვილი

პირველ კლასში ჯერ „ძუა“-ს ნაცვლად
„ხუა“ დანერა.
მასწავლებელმა ნითლად გაუხაზა, მან კი
მორჩილად ბევრი „ხუა“ გააყოლა ერთ ხაზზე.
მერე წამოვიდა „თოძი“, „შერო“, „იყო ნან-
ვი მგალობელი“...
კარგი ბავშვი იყო. ზღაპრებიდან უყვარდა
„შიქარა“, „ნაძვეარქათამა“, „შითელქუდა“,
მულტფილმებიდან „შუნა და შრუშუნა“.
ვაჟა უყვარდა – „არშივი“, „ძმელი შიფე-
ლი“. ფერებიდან ნავი, შითელი, მშვანე. სიმ-
ღერებიდან – „შინშყარო“. გაარეკინა ქართუ-
ლის მასწავლებელს:
- გამაგებინეთ, ძელმშიფემ უკვდავების შყ-
ლით ჭრილობები მოინუნა თუ მოიშუშა?! - ყვი-

როდა, - მომაშორეთ ეს „შურბელა“!
ბავშვი კი უწყინარად წერდა:
„ქორმა შიშილა შაილო,
იხაძდა „შიავ-შიავსა“...
კარგი ქართველი დადგა: უყვარს სამწობ-
ლო, მშვადი წამფურზე, ძინკალი, ქინხმარი,
მშვანილი - შიშმატი, ძაძვი, ოძრაძუნი.
გიჟდება წვილებზე, წვილიწვილებზე, ბიხ-
ანვილებზე.
... მუშაობს ახლა უწინროებანი, ინფორმა-
ციას არ იხლევა.
ბაძვა ჰქვია, ძმალახეა გვარად....
ნაძვამდის!

მოსაზრება სოციალურ ქსელ "facebook"-ზე

2011 წლის 09 05, ორშაბათი, 1:11.

ავტორი - ადექსანდრე ედერეაშვილი

“11 მაისს ებლიტფოს მორიგ ღონისძიებაზე ეროვნულ ბიბლიოთეკაში დაგეგმილია მორიგი თავშეყრა და საუბარი რუსთველის შესახებ... იქ შეიძლება ვერ ვთქვა ან თქმით ისე საინტერესო არ იყოს ის, რასაც ახლა შემოგთავაზებთ.

იმ თავში, სადაც მოთხრობილია ამბავი ავთანდილის ფრიდონთა წასვლის შესახებ, გადამწერთა მიერ ჩამატებულია ორი სტროფი (თუმცა კი ლამაზი და ყველასთვის საყვარელი);

976
რა ესმოდის მღერა ყმისა, სმენად მხეცნი მოვიდიან,
მისვე ხმისა სიტკობსაგან წყლით ქვანიცა გამოსხდიან,
ისმენდიან, გაჰკვირდიან, რა ატირდის, ატირდიან;
იმღერს ლექსთა საბრალოთა, ღვარისაებრ ცრემლნი სდიან.

977
მოვიდიან შესამკობლად ქვეყნით ყოვლნი სულიერნი:
კლდით ნადირნი, წყალშიგ თევზნი, ზღვით ნიანგნი, ცით მფრინველნი,
ინდო-არაბ-საბერძნეთით, მაშრიყით და მალრიბელნი,
რუსნი, სპარსნი, მოფრანგენი და მისრეთით მეგვიპტელნი.

1) რუსთველი ასეთი რითმას არასოდეს ქმნის: სულიერნი - მფრინველნი, მას ნამდვილად არ გაუჭირდებოდა რითმად 4 "ელნი" მოედებნა და ეს ამკარად შეუსაბამო სული-ერნი არ ჩაესვა.

2) ორივე სტროფი პრაქტიკულად ერთი და იგივე აზრს გადმოსცემს, და. შესაძლოა. ორი სხვადასხვა გადამწერის ჩამატებულია.

3) "ზღვით ნიანგნი" - ეს არის სპარსული "ნეჰანგ", რაც სპარსულად "ზვიგენს" ნიშნავს და რომელიც რუსთველის ეპოქაში ჯერ "ნიანგ"-ად (ალიგატორად) არ იყო გადაკეთებული. მას, რასაც ახლა ჩვენ "ნიანგ"-ს ვეძახით, მაშინ ერქვა "ხვითქი" (крокодил)

4) ნებისმიერ ადგილას იმ რეგიონში, და მით უმეტეს ფრიდონის ქვეყანასთან, ავთანდილის სიმღერის შესამკობლად რუსი, ფრანგი და ბერძენი ახლოს ვერანაირად ვერ მივიდოდა; რა თქმა უნდა, ეს პოეტური ჰიპერბოლაა, მაგრამ არა რუსთველისა... ეს "მოფრანგენი" ხომ საერთოდ ვერ ეწერება რუსთველის ეპოქაში... მე-12 საუკუნეში ახლანდელი საფრანგეთის ტერიტორიაზე მცხოვრებმა ხალხმა (გალებმა) თავადაც არ იცოდნენ, რომ მომავალში მათ ეს სახელი "ფრანგი" დაერქმეოდათ.

5) 975-ე სტროფი მთავრდება დიდებული შედარებით, რაც კრავს მთელ ეპიზოდს და ამას აღარანაირი გაგრძელება აღარ სჭირდება:

"მოიმღერის ხმასა ტკბილსა, არ გასწყვედის ცრემლთა რუსა, მისსა ხმასა თანა ხმაცა ბულბულისა ჰგვანდა ბუსა."

....ამის შემდეგ მოდის ზემოთხსენებული ორი სტროფი, რაც სრულიად ზედმეტად ჩანს.

წერილი სეკსანდრე მჭედის

წერილი ოტია იოსელიანს

ადეუო ჩაჩანიძე

(თამარ ბაზდაძის პროექტი)

“დილით შორიდან თეთრ ქვაზე ამოკვეთილი ჩანდა. ამასაც უშოვეს წამალი. ოქროსფერი ლაქით შეღებეს ამოჭრილი ანბანი და საქმეც გაიჩარხა, მიდიოდი თუ მოდიოდი, ღრუბლიანი იყო თუ მზიანი, ადვილად შეგეძლო გაგერჩია კაცს ერთი სიტყვა.

დიახ! მხოლოდ ერთადერთი სიტყვა: «სერაფიონი»

ასე მთავრდება შენი შექმნილი ისტორია ერთი მშრომელი და მოსიყვარულე ადამიანისა, რომელსაც უზარმაზარი სიყვარულისა და სიკეთის სანაცვლოდ, მადლიერმა სამეზობლო - საახლობლომ, საფლავი მოუწყო და იმის ნიშნად, რომ მუდამ ემახსოვრებათ მისი კეთილი საქმე და სახელი, ეპიტაფიად „სერაფიონი“ ამოუტვიფრეს ოქროს ასოებით. შენი - მეთქი, მომიტევე კადნიერება, მაგრამ იმდენად ძვირფასი და მშობლიური ხარ ჩემთვის, თქვენობით მომართვა ყალბიც იქნებოდა და ფუჭიც.

ბოვმის შემრჩაო გულიც, სულიც და გულუბრყვილობაც, ოთხ-

მოცდა ერთი წლის კაცსო ბავშვით წრფელი და სუფთა იყო სინანული „გული მწყდება აქოურობაზე ვითომ ბევრი გავაკეთე, მარა ორი იმდენი დარჩა გასაკეთებელი და დასაწერიო“ ორიც დარჩა და ორჯერ ორასიც, მაგრამ მუხანათია წუთისოფელი რამდენჯერაც დავაპირე ჩამოსვლა და მონახულე-ბა, იმდენჯერ რაღაც გამოტყვრა და ხელი შემეშალა, სახვალოდ გადავდე ხოლმე, მეგონა სიკვდილი მხოლოდ უბრალო მოკვდავთა ხვედრია, ბუბერაზს კი ვერაფერს დაგაკლებდა. საოცარია, საგულდაგულოდ ვემზადებოდი, ვაჟა ფშაველასა და ქაქუცა ჩოლოყაშვილის დაბადების დღე უნდა აღგვენიშნა მეგობრებს იმ დღეს. გარდა ი ც ვ ა ლ ა ო რ ო გ ო რ ც ჭირისუფალს, ტკივილით სავსე ხმით შემომაპარეს ამბავი. შენი სიტყვებია „სამოთხეში არც პური ჭირს, არც წყალი და არც სიყვარულის დეფიციტიაო“ ალბათ ამ სიყვარულმა მიგიყვანა გოლიათი ორი თანამოძმის იუბილეზე და თუ პური და წყალი საძებნი არაა იმ ქვეყნად, ღვინოც გამოუღევადა გექნებოდათ ქართველებს და დარწმუნებული ვარ სადღეგრძელოსაც კარგს იტყოდით იმ მიწისას, რომელიც ასე ძალიან გიყვართ სამივეს. ვაგლახ,

რომ ისევ იმ ტკივილით გაგისტუმრეთ იმ ქვეყნად, რაც აგრერიგად აწუხებდათ ვაჟასაც და ქაქუცასაც, აკი თქვი კიდევ „გული მწყდება, რომ ვკვდები და წაღმა მოტრიალებულ საქართველოს ვერ მოვესწარი - ისევ ამერიკელის და რუსის ხელის და ნების შემყურეები ვართო“. „თავს სინანული სჯობია, ბოლო ჟამს დანანებასა“ - არც თავში ვინანეთ და არც ბოლოსკენ უჩანს სინანულის პირი იმას, რომ ოქროს

ფასად ღირებული სიტყვა და გამოცდილება, შენიცა და სხვისაც ისე ჩარეცხეს და მიაჩუმათეს, ერთიც არ დაუკვნესია არავის, მაგრამ არ იციან უმეცრებმა, რომ მთელ მათ სიბეჯითეს საფლავის ქვაზე ეპიტაფიად დატანილი ერთადერთი სიტყვა გადასწონის. დიახ! მხოლოდ ერთადერთი სიტყვა „ოტია“.

თამაზ ექვთიმიშვილი

ერთი შაბათის საღამოა, ივნი-სის... მთელი დღე აბდა-უბდა, უსაქმური აზრებისგან ტვინი მაქვს ადუღებული.

ოდნავ აგრილდა თუ არა, ცოტას გავისეირნებ მეთქი, ნვერი გავიპარსე, თეთრი, ახალი პერანგი ჩავიცვი და სახლიდან გამოვედი.

გამოვედი. მივდივარ. მე კი ვარ ჩაცმულ-გაპარსული, მაგრამ გვერდით ისევ აჩაჩულ-დაჩაჩული, პირდაუბანელი ფიქრი მომყვება.

ხიდამდე ისე მივედი, თითქოს ერთი ოთახიდან მეორეში გავსულიყავი.

რას იზამ?! წლები გავიდა... ჭადრები დიდი ხანია გაქრნენ ქუჩებიდან. ხეებს შენობები მიჰყვანენ. ახლა მხოლოდ გამვლელები არიან, რომელთაც არ უნდა დაეჯახო და ქალები, რომელთაც ჯერ კიდევ შეგიძლება დაეჯახო. მერე და მერე ალბათ ესენიც გაქრებიან. დარჩება მხოლოდ ტროტუარზე დაგებული ფილაქანი, რომელსაც ყურადღებით უნდა აკვირდებოდე, რომ ცუდად ჩასმულს ფეხი არ წამოჰკრავდა ცხვირი არ გაიტეხო. ჰო! შუქნიშნებიც.

ხიდის თავთან შევიჩერდი. ვერ გადამენწყვიტა- გადავსულიყავი და შემოვლით დავბრუნებულყავი, თუ ხელი ჩამეჩნია და ტაქსი გამეჩერებინა.

უცებ! ამ დროს! ჰოი, საკვირველებავ, ვილაცამ უკნიდან თვალეზზე ხელი ამაფარა.

გული კალიასავით შეხდა. თითებით მოვსინჯე-ქალი არ იყო.

- რომელი ხარ?- ვეკითხები.

ვილაც სიცილის მოგუდვას ცდილობდა და არაფერი გამოსდიოდა.

- ვერც სიცილზე გცნობ, - მეთქი.

თავისკენ მიმატრიალა.

- ვანო...! ბიჭო!.. საიდან- გახარებული ავბლუყუნდი.

ნახევრად გამელოტებულს, ფუნთუშა სახე გაბადროდა და ისე ხითხითებდა, თითქოს ანეკდოტი მოეყოლა ვინმეს.

- ვითომ რატომ საიდან?! შენ თვითონ საიდან?!

- რა ვიცი, ვსეირნობ- მეთქი.

- რალაც, რომ არ გავხარ შენ მოსეირნეს?..

- არა, ჰო?!..

- ისე დაბლვერილი მოდიოდი, ვიფიქრე, ერთხელ ვილოსიპედი რომ არ ვათხოვე, ახლა გამიხსენა და რალა მეშველება, მეთქი.

უფრო გულიანად გაიცინა.

- შენ არ ბერდები, ხო იცი...

- რატომ უნდა დავბერდე?! არ გაგიგია, სანამ დედა მყავს არ დავბერდებო?..

- კი?!

- ჰოდა, მე ასე გადავაკეთე, სანამ...- ტუჩები ყურთან მომიტანა და ისეთი რამ ჩამრჩურჩულა, ქუჩაში ყვირილ-ხარხარით სათქმელი ნაღდად არ იყო.

ჩემი და მისი "ჰა", "ჰა", "ჰა..." ერთმანეთში აირია. ამ დროს ტაქსმა ჩამოიარა, ვანომ ხელი აუწია, "ეჰ, რომ არ მეჩქარებოდეს, სადმე ჩავჯდებოდითო." თვალი ჩამიკრა და ტაქსში ჩაჯდა.

მზერა გავაყოლე. მოსახვევამდე ხელი ჰქონდა გადმოყოფილი და მიქნევდა.

წავიდა. ჩემს ფიქრებს სავარცხელი გადაუსვა და წავიდა.

ხიდი გადავიარე- დავინყე ბოლოსდაბოლოს "სეირნობა"!

მივდივარ, სიგარეტს ვენწევი, თან გემვლელებს ვათვალისწინებ, იქნებ ნაცნობი ვნახო, ერთი ასეთი "სეანსი" ჩაუფტარო...

ჩემს წინ ვილაც, შარვალ კოსტუმში გამოწყობილი კაცი მიდის, თავჩაღუნული.

ვიფიქრე, რა მნიშვნელობა აქვს, ნაცნობი იქნება თუ უცნობი, მეთქი. დავენიე, მივეპარე და თვალე-

თამაზ ექვთიმიშვილი

ბზე ხელი ავაფარე. თითები მომითათუნა. - ლაშა, შენა ხარ?- მეკითხება. - არა! ლაშა არ ვარ! კარგი, სრული პასუხი გავეცი. - აბა?!- ხელები მოიშორა და მოტრიალდა. გოცება არ დავაცალე: - არ მითხრა ახლა, ვერ გიცანიო?! - ააა... შენა ხარ?! .. რაჟა ხარ? - ენა დაება. - ვარ,ნელ-ნელა. შენ რას შევები? მოწყენილი მეჩვენები... ჰა! ბიჭო, ხომ არ დამიბერდი? - რა ვიცი, აბა? - ხელები გადაატრიალ- გადმოატრიალა. - რა, რა იცი, ბიჭო?! აივნიდან ბავშვებს კენჭებს ხომ არ ესვრი ხოლმე? - არა,- გაელიმა,- ჯერ არა!- დაამატა სიცილით. - აბა, ესე იგი არა გიშავს! ტაქსმა გამოიარა. ხელი აუწიე. - აფსუს, მეჩქარება, თორემ თითო ჭიქა არ გვანყენდა- მეთქი. "სხვა დროს იყოსო". - საით?- მეკითხება მძლოლი. - აი, ასე, ზევით აუხვიე და

პირდაპირ წადი,- მარშრუტი თითოთ ვაჩვენე. აუხვია თუ არა, მანქანა გავაჩერებინე,- სახლში რალაც დამრჩამეთქი. ტორპედოზე ლარიანი დავუდე და გადმოვედი. ტაქსი წავიდა თავის გზაზე. მე უცნობს გავხედე. ტროტუარის პირას იდგა და მანქანებს ხელს უქნევდა. ეტყობა რალაც აზრი მოუვიდა თავში. საინტერესოა ჩემზე რას ფიქრობდა. ალბათ: "ჰე, ჰე!.. შევეშალე ვილაცაშიო!" მაგრამ მე ისეთი "პაროლი" მქონდა ნათქვამი, შეიძლება რცხვენოდა: " როგორ ვერ ვიცანი, კაცო, როგორ ვერ ვიცანიო!"

1996 წ

ნათია ორმოცაძე

(ბილინგვა)

ნათია ორმოცაძე

РОМАНС МОРСКИХ ОФИЦЕРОВ

Ты меня на рассвете разбудишь,
Проводить не обутая выйдешь,
Ты меня никогда не забудешь,
Ты меня никогда не увидишь.

Заслонивши тебя от простуды,
Я подумаю: Боже Всевышний!
Я тебя никогда не забуду,
И уже никогда не увижу.

Не мигают, слезятся от ветра
Безнадежные карие вишни.
Возвращаться плохая примета.
Я тебя никогда не увижу.

И качнутся бессмысленной высью
Пара фраз залетевших отсюда:
Я тебя никогда не увижу,
Я тебя никогда не забуду...

საზღვაო ოფიცრების რომანსი

გამომალვიძებ ცისკრისას ფრთხილად,
გასაცილებლად ფეხშველა ინევ,
უკვე ვერასდროს ველარ მიხილავ,
მაინც ვერაფრით ვერ დამივინყებ.

არ მოგაკარებ ჟრჟოლას, ციებას,
გულში ვადიდებ უფალ-ღმერთს მაღალს.
ვერასდროს შევძლებ შენს დავინყებას,
თუმცა ვერასდროს უკვე ვერ გნახავ.

ქარში ციმციმებს უსასოო და
მუქ ალუბლებზე ცრემლების წყება.
უკან მოხედვა დავცადე ცუდად.
უკვე ვერ შევძლებ შენს დავინყებას.

და მონყვეტილი ეს ორი ფრაზა
დაღლილა ცაში უმიზნო რწევით:
ველარასოდეს თუმცა ვერ გნახავ,
ალარასოდეს დამავინყდები.

გია არგანაშვილი

მამაშვილობა

შვილი საოცრად ჰგავდა მამას.

— ძალიანა მგავს — უხაროდა მამას — ჩემი ზუსტი ასლია, ბავშვობაში მეც ასეთი ვიყავი, გარეგნობაც ჩემი აქვს, ხასიათიც, ჩემნაირად დადის, ჩემნაირად იცინის, ენასაც ჩემსავით უკიდებს ლაპარაკის დროს...

— გაიზრდება და ჩემხელა გახდება, ჩემი ზომის ტანსაცმელს ჩაიცვამს, ქუდსაც ჩემსავით დაიხურავს წვიმიან ამინდში, თმებს მოკლედ შეიკრეჭს და მარჯვნიდან მარცხნივ გადაივარცხნის...

— სკოლაში თანაკლასელი გოგო შეუყვარდება და ჩემსავით დროულად დაოჯახდება — ოცნებობდა მამა — ლამაზი ცოლი ეყოლება, წლისთავზე ბიჭი შეეძინება და ისიც მამას დაემსგავსება.

— კარგ სამსახურს იშოვის, ოცდაათი წლი-

სა რომ გახდება ხარისხსაც დაიცავს, სამეცნიერო სტატიებს გამოაქვეყნებს ინგლისურ ჟურნალში და კარგი მეცნიერის ავტორიტეტს მოიხვეჭს.

— სმით ცოტას დალევს. სიგარეტს მხოლოდ ხანდახან გაუსინჯავს გემოს. წამალს ახლოსაც არ გაეკარება.

— სპორტით იქნება გატაცებული, ფეხბურთში სერიოზული წარმატება ექნება, მაგრამ მალე დაანებებს თავს, თავისუფალ დროს მთაში ივლის და ალპინისტთა ჯგუფში მოხვდება, თუმცა მყინვარზე ასვლაში მუხლის ტრამვა შეუშლის ხელს.

ამაზე კი ძალიან დანყდება გული, მაგრამ მალე გაუვლის.

— მთაში კიდევ ერთ ფათერაკს გადაეყრება, — გაახსენდა მამას, — მაგრამ იმასაც იოლად დააღწევს თავს, მეგობარი უშველის.

— ჰო, მეგობრებშიც გაუმართლებს, ერთის გარდა... იმ ერთს უნდა მოერიდოს, უსიამოვნების გარდა არაფერს მოუტანს.

— უსიამოვნებები სხვაც ბევრი შეემთხვევა, — შეწუხდა მამა — ჯანმრთელობის პრობლემებიც ექნება, ნაღვლის ბუშტი შეაწუხებს ხანდახან, რამდენჯერმე აშკარა ხიფათს გადაურჩება.

— ბავშვობაში თუთის ხეზე გავა და ჩამოვარდება...

მამა ფიქრებიდან გამოერკვა და სასწრაფოდ ბაღში გავიდა.

იქ, თუთის ხის ძირას, მისი შვილი იდგა და ზედ ასვლას ცდილობდა.

მამამ შვილი სხვა ხეზე შესვა.

ბაღში უამრავი ხე იდგა.

გია არგანაშვილი

პატარა დინოზავრები დიზი და დუზი

თამრი ფხაკაძე

თამრი ფხაკაძე

დიდი, დიდი ხნის წინათ, დედამინაზე ერთი პატარა დინოზავრი ცხოვრობდა. სახელად დიზი ერქვა.

დიდი დინოზავრები საჭმელს რომ ეძებდნენ, დიზი ლამაზ-ლამაზ ყვავილებს ათვალთვლებდა ხოლმე. რამდენჯერმე, ჯოგს ჩამორჩა კიდეც. ჰოდა, ერთხელაც გზა აებნა უზარმაზარ მინდორში და დაიკარგა.

მარჯვნივ წავიდა, მინდორი იყო.

მარცხნივ წავიდა, მინდორი იყო.

წინ წავიდა, მინდორი იყო.

უკან დაბრუნდა და, იქაც მინდორი იყო!

რაღა ექნა დიზის? იფიქრა, იფიქრა და დასახლდა იმ შუაგულ მინდორზე.

ჯერ — სახლი აიშენა. მერე — ეზო შემორაგა. მერე ყანა დათესა. მერე ჭა ამოთხარა. მერე ნაკადულზე წისქვილი დადგა. მერე თონე გააწყო. მერე კოშკი ააშენა. მერე კოშკის წვერზე დიდი კოცონი დაანთო, ვარსკვლავიან ცას ახედა და ინატრა:

— ეჰ, ნეტავ მეგობარი პატარა დინოზავრი მომცა! ძალიან მოწყენილი ვარ ასე მარტო!

სწორედ ამ დროს ციდან ნატვრა-ოცნების ვარსკვლავი მოწყდა. დატრიალდა ქარბორბალა,

აბრჭყვიალდა ვარსკვლავის სხივები და გინდ დაიჯერე, გინდ არა, — მეორე პატარა დინოზავრი დაეშვა მინაზე.

— ესეც მეგობარიიი!! — შესძახა გახარებულმა დიზიმ და სასწრაფოდ დაეშვა კოშკის კიბით დაბლა — შენ ალბათ, დუზი გქვია?

— ჯერ არაფერიც არ მქვია, — თქვა ციდან ჩამოვარდნილმა პატარა დინოზავრმა — მაგრამ ეგ სახელი მომწონს. დუზი მერქვას!

რომ იცოდე, რა მშვენივრად დამეგობრდნენ!

დილით ნაკადულში საჭყუმპალოდ მიდიოდნენ, მერე ყანას თოხნიდნენ, მერე ჭიდან წყალს იღებდნენ, მერე ხორბალს ფქვავდნენ და პურებს აცხობდნენ, მერე ლამაზ ყვავილებს კრეფდნენ

რიეს. ისეთი საშინელი ღრიალი ატეხეს, დედამინას ზანზარი გაუდიოდა. მტვერი ბულად ადიოდა და არაფერი ჩანდა. ომი რომ დამთავრდა, აღარცერთი დიდი დინოზავრი აღარ იყო ცოცხალი. სულ გადახოცეს ერთმანეთი. აი რა სისულელე ჩაიდინეს!

ჩვენი პატარა დინოზავრები, დიზი და დუზი კი შუაგულ მინდორში მყუდროდ ცხოვრობდნენ და არაფერი გაუგიათ.

ყოველ დილით ნაკადულში ჭყუმპალობდნენ, ყანას თოხნიდნენ, ჭიდან წყალი მოჰქონდათ, ხორბალს ფქვავდნენ და პურებს აცხობდნენ, მინდორში ყვავილებს კრეფდნენ და სახლის სახურავს ფერად ფერადად ლებავდნენ.

არასდროს ჩხუბობდნენ და

მინდორში. სულ ბოლოს — სახლის სახურავს ლებავდნენ. დღეს რომ წითლად შეღებავდნენ, ხვალ — ყვითლად, ზეგ — მწვანედ, მაზეგ ლურჯად და ასე... ერთმანეთს არასდროს ეჩხუბებოდნენ. პირიქით, სულ ერთმანეთზე ზრუნავდნენ.

— მეგობარო, მზემ ძალიან არ დაგაცხუნოს... — ეტყოდა დიზი.

— მეგობარო, ხომ არ მოგშივდა? — ეტყოდა დუზი.

— მეგობარო, ეს ლამაზი ყვავილი შენი იყოს, — იტყოდა დიზი.

— ეს ნახატი შენ დაგიხატე, მეგობარო, - იტყოდა დუზი.

ამასობაში, ქვეყანაზე დიდი დინოზავრების დიდი ომი დაიწყო. დაერიენ ერთმანეთს დიდი დინოზავრები და სულ კუდებით ით-

ერთმანეთზე ზრუნავდნენ.

არც ომი დაუწყიათ და არც ერთმანეთი დაუხოციათ.

ახლაც მხიარულად და მეგობრულად ცხოვრობენ.

ზუსტად არ ვიცი, რომელ მინდორზე სახლობენ, მაგრამ მგონი, ჯერ მარჯვნივ უნდა წახვიდე, მერე კი მარცხნივ...

რა იცი, იქნებ ნახო კიდეც?

სახელები არ დაგავიწყდეს! ერთს დიზი ჰქვია, მეორეს — დუზი.

გივი ჩიღვინაძე

სხივი და კესანე

წვიმიან ღრუბელს ვეფარე მძიმეს და წვიმისფერსავე, ავდექი, გამოვეპარე, შენთან მოვედი, კესანე.

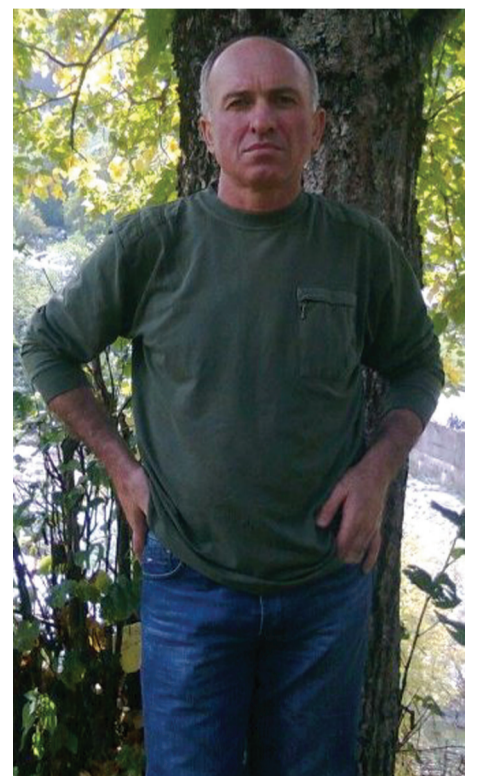
მე მზის სხივი ვარ, სხივები ყველგან სიკეთეს თესავენ, ცაზე გავაბი სიმები, შენ რაღას შვრები, კესანე?

ენძელა — იის დაიკო, მეფერა, მეალერსა მე, შენ კი რა მოგდის, რა იყო, რატომღა არ მომესალმე?

ნუ დარდობ, ღრუბლების ფარას ცაზე ქარები მწყემსავენ, ქარისგან მე დაგიფარავ, ნუ გესინია, კესანე.

ჩემი ძმობილი სხივები შორს ცისარტყელას კემსავენ, გაქრება წვიმის მძივები, მათაც სხივები შესვამენ.

გამოიდარებს სულ მალე, ხვალე კი არა, დღესავე, შენც ნულარა ხარ მდუმარე, ჩემო ლურჯთვალა კესანე.

გივი ჩიღვინაძე